

H4I NOMINAALILAUSE JA PREESENS

(päivitelty 10.10.2020)

4 HEPREA KIELIOPPI <https://gen.fi/h4.html>

H4I LAUSEOPPI <https://gen.fi/h4i.html>

H4I Nominaalilause ja preesens

<https://gen.fi/h4i-nominaalilause-ja-preesens.html>

SISÄLLYSLUETTELO

- 0. Dokumentit
- 1. Nominaalilause
- 2. Nominaalilauseen predikaatti
  - 2.1 Adjektiivi
  - 2.2 Substantiivi
  - 2.3 Partisiippi
  - 2.4 Adverbi tai prepositioilmaus
    - 2.4.1 Paikanilmaus
    - 2.4.2 Ajanilmaus
    - 2.4.3 Omistajanilmaus
    - 2.4.4 Muu seikanilmaus
- 3. Nominaalilauseen kieltosana
- 4. Preesensin ilmaiseminen
- 5. Partisiipin taivutus

0. DOKUMENTIT

H4D Partisiipit Johdanto

<https://gen.fi/h4d-partis-johd.html>

H4E Kopula

<https://gen.fi/h4e-kopula.html>

H4I Attribuutti

<https://gen.fi/h4i-attribuutti.html>

IHT s. 42

OH s. 29, 59–60

1. NOMINAALILAUSE

Tavanomainen lause on verbaalilause, jossa on predikaattina persoonamuotoinen teonsana eli verbi: Jeesus pelastaa. Minä uskon. Tee sinäkin parannus! Lauseenjäsennyksen tärkein sana on subjekti eli se, mistä jotakin sanotaan. Lauseen predikaatti on puolestaan se, mitä tuosta subjektista kerrotaan. Verbaalilauseessa predikaattina on siis persoonamuotoinen verbi.

Toisin kuin useimmissa länsikielissä (suomi, ruotsi, englanti, saksa jne.) heprean kielessä käytetään verbaalilauseen lisäksi myös nominaalilauseita.

mishpat shemani, nominaalilause, **nominal clause**, "nimellinen lause"

מִשְׁפַּט שְׁמָנִי מִשְׁפַּט שְׁמָנִי

Myös esim. venäjän kielessä on nominaalilause. Nominaalilauseessa ei ole persoonamuotoista (tai passiivista) verbimuotoa, josta ilmenisi sekä tekijän eli subjektin luku (yksikkö tai monikko) että persoona (1., 2. tai 3.).

Nominaalilauseessa subjekti on yleensä lauseen ensimmäisenä sanana. Subjekti on lauseen lukijalle tai kuulijalle yleensä lauseen tunnetuin tai määrätyn sana. Subjekti on siksi yleensä määräisessä muodossa tai muuten määrätty (erisnimi, pronomini tai määrätyn omistama).

Jos jotain muuta lauseenjäsentä halutaan korostaa, niin silloin se voi olla ennen subjektia. Nykyhepreassa nominaalilauseen subjekti on yleensä lauseen ensimmäisenä sanana. Nominaalilauseen sanajärjestys on kuitenkin vapaa.

Nominaalilauseen suomenkieliseen käännökseen on aina lisättävä sopiva persoonamuotoinen verbi, useimmiten jokin olla-sanan muoto.

Nykyhepreassa nominaalilauseita käytetään pääsääntöisesti kaiken nykyaikaisen eli preesensin ilmaisemiseen. Predikaattina on tällöin partisiippi.

Sinä (mask.) olet kirjoittavainen. = Sinä kirjoitat.

אַתָּה כּוֹתֵב. אתה כותב.

Raamatun hepreassa nominaalilause voi viitata myös menneeseen tai tulevaan aikaan tai se voi osoittaa käskyn: Baruch Adonai! Herra olkoon siunattu/kiitetty! Tekstiyhteydestä on pääteltävä, mitä aikamuotoa ja tapaluokkaa käännöksessä käytetään.

2. NOMINAALILAUSEEN PREDIKAATTI

Nominaalilauseen predikaattina voi olla

- 1. adjektiivi
- 2. substantiivi tai numeraali

- 3. partisiippi
- 4. adverbi tai prepositioilmaus

2.1 ADJEKTIIVI PREDIKAATTINA

Nominaalilauseen predikaattina toimiva adjektiivi on epämääräisessä muodossa.

(Se/tietty/määrätty/tunnettu/mainittu) hevonen/ori (mask.) on **hyvä**.

הַסּוּס טוֹב. הַסּוּס טוֹב.

vrt. attribuuttirakenne "hyvä hevonen", jossa adjektiivi seuraa aina pääsanansa määräytyneisyyttä:

סוּס טוֹב
הַסּוּס הַטוֹב

2.2 SUBSTANTIIVI TAI NUMERAALI PREDIKAATTINA

Nominaalilauseen predikaattina oleva substantiivi tai numeraali (lukusana) voi olla joko epämääräisessä tai määräisessä muodossa.

Minä (mask.) olen **opettaja**.

אֲנִי מוֹרֶה. אֲנִי מוֹרֶה.

Te olette **oppilaita**.

אַתֶּם תְּלִמִּידִים. אַתֶּם תְּלִמִּידִים.

Minä olen **se** hyvä **paimen**. (Joh. 10:11)

אֲנִי הָרוֹעֶה הַטוֹב. אֲנִי הָרוֹעֶה הַטוֹב.

Herra on **Yksi** (5. Moos. 6:4).

אֲדוֹנָי אֶחָד. אֲדוֹנָי אֶחָד.

Hän (mask.) on **toinen**.

הוא שְׁנִי. הוא שְׁנִי.

Hän (mask.) on **se toinen**.

הוא הַשְּׁנִי. הוא השְׁנִי.

2.3 PARTISIIPPI PREDIKAATTINA

Adjektiivin tavoin taipuvaa partisiippia käytetään nykyhepreassa nominaalilauseen predikaattina ilmaisemassa nykyhetkistä toimintaa eli preesenssiä.

Sinä **matkustat**. ("Sinä olet **matkustavainen**.")

Te **matkustatte**. ("Te olette **matkustavaisia**.")

אַתָּה נוֹסֵעַ. אתה נוסע.

אַתְּ נוֹסֵעַת. את נוסעת.

אַתֶּם נוֹסְעִים. אתם נוסעים.

אַתֶּן נוֹסְעוֹת. אתן נוסעות.

2.4 PREPOSITIOILMAUS TAI MUU ADVERBI PREDIKAATTINA

Nominaalilauseen predikaattina voi olla prepositioilmaus tai muu adverbi, joka kertoo subjektin

- 1. paikan
- 2. ajan
- 3. omistajan
- 4. muun seikan

2.4.1 PAIKANILMAUS PREDIKAATTINA

Hän (mask.) on **kaupungissa**.

הוא בְּעִיר. הוא בעיר.

Messias on **täällä**.

הַמְּשִׁיחַ **פֹּה**. המשיח פה.

2.4.2 AJANILMAUS PREDIKAATTINA

Juhla on **tänään**.

הַמְּסֻבָּה **הַיּוֹם**. המסיבה היום.

2.4.3 OMISTAJANILMAUS PREDIKAATTINA

Minä kuulun **rakkaalleni**. Minä olen **rakkaani oma**.
("Minä olen **rakkaalleni**.")

אֲנִי **לְדוּדִי**. אני לדודי.

2.4.4 MUU SEIKANILMAUS PREDIKAATTINA

Kaikki on **kunnossa**.

הַכֹּל **בְּסֵדֶר**. הכול בסדר.

Kirje on **isältä**.

הַמְּכָתֵב **מֵאָבָא**. המכתב מאבא.

3. NOMINAALILAUSEEN KIELTOSANA

Klassisessa hepreassa nominaalilauseen kieltosana on "ein".

אֵין (st. constr.)

אֵין mask./neg. (789x, H0361)

1. mask. olemattomuus, ei-oleminen,

nothing, naught, nonexistence ≠ יֵשׁ

אָפֶס, לֹא כָלוּם, חִדְלוֹן אפס, לא כלום, חידלון

2. neg. ei (= לֹא)

Suffikoidut muodot:

אֵינִי [אֵינְנִי]
 אֵינְךָ
 אֵינָהּ
 אֵינּוּ [אֵינְנוּ]
 אֵינָהּ [אֵינְנָהּ]
 אֵינְנוּ
 אֵינְכֶם
 אֵינְכֻן
 אֵינָם
 אֵינּוּ

Nykyhepreassa ein-kieltosanaa käytetään huomattavasti vähemmän. Sitä käytetään tietyissä vakiintuneissa ilmaisuissa.

Ei se mitään! Ei se haittaa. "Ei asiaa." (vastaus kevyeen anteeksipyyntöön)

אֵין דְּבָר. אֵין דְּבָר.

Lisäksi ein-kieltosanaa käytetään silloin, kun ilmaistaan "jotakin ei ole olemassa".

Ei ole rahaa.

אֵין כֶּסֶף. אֵין כֶּסֶף.

Preesenslauseen kieltosanaksi on nykyheprean puhekielessä vakiintunut "lo".

Minä en puhu arabiaa. (mask.)

אֲנִי לֹא מְדַבֵּר עִרְבִית. אני לא מדבר ערבית.

Klassisessa kirjakielessä lause kuuluisi

("Minun olemattomuuteni puhuvainen arabiaa.):

אֲיִנִי מְדַבֵּר עִרְבִית. איני מדבר ערבית.

4. PREESENSIN ILMAISEMINEN

Raamatun hepreassa nykyhetkinen tekeminen tai tapahtuminen (preesens) voidaan ilmaista kolmella eri tavalla:

- 1) imperfektillä
- 2) profeetallisella perfektillä
- 3) nominaalilauseella, jossa predikaattina on partisiippi

Nykyhepreassa imperfektiä käytetään ilmaisemaan vain tulevaisuuden tekemistä tai tapahtumista (futuuri).

Perfektiiä käytetään puolestaan nykyhepreassa vain menneen ajan tekemisen tai tapahtumisen kertomiseen (suom. imperfekti, perfektii, pluskvamperfekti).

Nykyheprean preesens eli nykyhetkinen toiminta ilmaistaan nominaalilauseella, jossa predikaattina on aktiivin partisiippi:

tekevä, tekeväinen, tekijä (akt.)

Nykyheprean preesensin lauserakenne on siis nominaalilause.

Nominaalilauseessa ei ole finiittistä eli tekijän persoonan (minä, sinä, hän, se, me, te, he, ne) ilmaisevaa verbiä.

Minä (olen) sanovainen. Käännös ja merkitys: Minä sanon.

Sinä (olet) sanovainen. Sinä sanot.

Hän (on) sanovainen. Hän sanoo.

Se (on) liikkuvainen. Se liikkuu.

Me (olemme) sanovaisia. Me sanomme.

Te (olette) sanovaisia. Te sanotte.
 He (ovat) sanovaisia. He sanovat.
 Ne (ovat) liikkuvaisia. Ne liikkuvat.

On huomattava, että adjektiivin kaltainen partisiippi taipuu sekä **luvussa** (yks., mon.) että **suvussa** (mask., fem.).

Partisiippi **ei** sen sijaan **taivu persoonien** (1., 2., 3.) **mukaan**.

5. PARTISIIPIN TAIVUTUS

H4D Partisiipit Johdanto

<https://gen.fi/h4d-partis-johd.html>

Vahvan verbin pa'alin [qal] partisiippimuodot ovat kaavaa
 ("Joosef", hän, joka lisää, jatkaa):

yks. mask. סוּס סוּס

yks. fem. סוּסָת סוּסָת

mon. mask. סוּסִים סוּסִים

mon. fem. סוּסוֹת סוּסוֹת

√סָף v. lisätä, jatkaa

יוֹסֵף יוֹסֵף yks. mask.

יוֹסֵפֶת יוֹסֵפֶת yks. fem.

יוֹסֵפִים יוֹסֵפִים mon. mask.

יוֹסֵפוֹת יוֹסֵפוֹת mon. fem.

√אָמַר v. sanoa

אוֹמֵר אוֹמֵר yks. mask.

אוֹמֶרֶת אוֹמֶרֶת yks. fem.

אֹמְרִים אֹמְרִים mon. mask.

אֹמְרוֹת אֹמְרוֹת mon. fem.